

ZPRÁVY – СООБЩЕНИЯ – REPORTS

Z družobných pracovišť. Psychológia na Filozofickej fakulte Štátnej univerzity T. Ševčenka v Kijeve

Zo študijného pobytu v rámci družobných stykov medzi Univerzitou J. E. Purkyně v Brne a Štátnou univerzitou v Kijeve, ktorý sa uskutočnil od 5. do 21. októbra možno uviesť tieto stručné poznatky:

Štúdium psychológie

Výuku a výchovu budúcich psychológov zabezpečujú dve katedry:

a) Katedra sociálnej a pedagogickej psychológie a b) Katedra všeobecnej psychológie a psychológie práce. Riadené sú Oddelením psychológie pri dekanáte filozofickej fakulty. Oddelenie vedie osobitný prodekan pre túto prácu – psychológ.

Štúdium jednooborovej psychológie je 5ročné a svojím obsahovým zameraním je prispôbované potrebám praxe, najmä národohospodárskym potrebám. Okrem pevne určeného učiva sa v študijných plánoch pamätá aj na monotematické výberové prednášky, ktoré bezprostredne reagujú na potreby praxe a podľa potreby sa obsahove menia. Výberové prednášky sa realizujú v blokoch, takže v priebehu semestra za sebou nasledujú dva i tri bloky, ako napr. psychológia agitácie a propagandy, psychológia športu, prax sociálnopsychologických výskumov a pod. Pozornosť a rešpekt vzbudzuje dôslednosť, s akou sa sleduje plnenie zadaných úloh pre študentov v rôznych laboratórnych cvičeniach, v písomných úlohách i pri individuálnom štúdiu. Výrazne tu vystupuje snaha viesť študenta k samostatnosti, podporuje sa jeho iniciatívnosť a nekonformnosť v prístupe k riešeniu zadaných písomných a iných úloh.

Zameranie budúcich psychológov na prax je v Kijeve – vôbec v ZSSR – intenzívnejšie ako v našich podmienkach a je umocňované i tým, že tam prednáša veľa odborných psychológov z najrôznejších úsekov praxe a výskumných inštitúcií.

Spôsob vedenia diplomových prác je tiež náležite premyslený, nasmerovaný na riešenie aktuálnych psychologických problémov v kontexte s potrebami spoločenskej praxe.

Výskumné zameranie

Ako celok sú psychológovia-učителиa v oblasti sociálnej a pedagogickej zameraní na problematiku zefektívňovania štúdia poslucháča vysokej školy, ale okrem toho viacerí riešia výskumné problémy, ktoré sú bezprostredne späté s obsahom ich prednášok (metodológia, psychodiagnostika, psychológia umenia a pod.).

Na úseku psychológie práce je výskum zameraný na účinky hluku na psychiku človeka, najmä z hľadiska jeho pracovnej spôsobilosti; riešia sa i niektoré problémy psychologických predpokladov pre riadiacu činnosť. Tieto problémy sa riešia formou vedľajšej hospodárskej činnosti, čím sa jednak robia dobré služby národnému hospodárstvu, jednak pracovníci katedier získavajú cenné finančné prostriedky na bu-

dovanie spoločného psychologického laboratória. Z takto získaných prostriedkov si v laboratóriu vybudovali 5 izolovaných kabin, z ktorých každá je prispôbená aparáturami pre inú metódu, experimenty môžu prebiehať súbežne, čím sa vysoko zefektívňuje experimentálny výcvik, nakoľko sa študenti môžu oboznámiť s čo najväčším počtom experimentálnych metódik a techník, ktoré budú potrebovať v rutínnej praxi.

Publikované práce členov katedier udržiavajú veľmi dobrý štandard a v pomere k iným podobným pracoviskám majú solídnu úroveň. Známejšími autormi psychologických publikácií sú: L. J. Marisova, V. A. Romeneč, L. F. Beuračuk, M. V. Blakitna-Vovčik a i.

Iné psychologické pracoviská v Kijeve

Z najvýznamnejších psychologických pracovísk mimo univerzity možno uviesť najmä tieto:

- a) Vedeckovýskumný ústav psychológie pri Ministerstve osvety USSR. Ústav má vyše 20 výskumných oddelení, ktoré výskumom pokrývajú všetky významnejšie odvetvia modernej psychológie, uplatňujúcej svoje poznatky v školstve, propagande, priemysle, zdravotníctve, pracovnej výchove, pri telesných a psychických poruchách, profesionálnom vývine, športe, kultúre, pri riešení problémov ťažkovychovateľnosti u detí a i. Ústav donedávna viedol významný predstaviteľ sovietskej psychologickkej vedy G. S. Kostuk.
- b) Pedagogický inštitút M. Gorkého na ktorom je dobre vybudovaná katedra psychológie (vedúci prof. D. F. Nikolenko), zabezpečujúca nielen štúdium psychológie pre budúcich učiteľov, ale aj odborné štúdium psychológie v kombinácii s pedagogikou. Absolventi tohoto štúdia pôsobia hlavne pri príprave učiteľov a na iných úsekoch pedagogickej praxe. Výskumnú pozornosť tu venujú psychológii osobnosti učiteľa, problémom osvojovania reči, vývinu sebahodnotenia a sebaopoznávania u detí a mládeže a i. Aj tu sa venuje dôsledná pozornosť pedagogickej praxi budúcich pedagógov a pedagogických psychológov a taktiež sa riešia viaceré problémy zefektívňovania diaľkového štúdia učiteľov.
- c) Štátny inštitút kultúry A. E. Kornejčuka, na ktorom je zriadená i katedra pedagogiky a psychológie. Viacerí pracovníci tejto katedry sa zaoberajú problematikou psychológie kultúry v najširšom slova zmysle a potom i niektorými špeciálnymi problémami psychológie umenia, ako je psychológia krásy, vnímanie umenia, výtvarná tvorivosť detí a pod.

Stručný pohľad na problémy výskumov a rozvoja psychológie na Filozofickej fakulte Univerzity T. Ševčenka v Kijeve i na iných kijejských inštitúciách ukazuje, že sú tu dobré podmienky pre rozvíjanie vzájomnej tak v oblasti pedagogickej, ako aj vedeckovýskumnej a pri bezdezízovej výmennej praxi poslucháčov odborného štúdia psychológie. Dohodnutá spolupráca medzi katedrami v rámci družobnej spolupráce má preto reálny základ a dobré perspektívy.

Jozef Kuric